

Előfizetési árak:
 Évesre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy hóra . . . — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Mária-utca I. sz.
 a kir. ítélőtábla épületével szemben.
 az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 PÉCSÉTT, Mária-utca I-30 szám
 I. EMELET
 hová a lap szállami részét illető minden kérésnek intézkendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adódnak
 —
 Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek!

A gazdasági válság okai s elhárításának eszközei.

Pécs, 1895. augusztus 7.

Mezőgazdaságunk válságos helyzetével folyton foglalkoztatni a közvéleményt, egyik főfeladatát kell hogy képezze a magyar sajtónak, mert a tapasztalható bajok orvoslása iránt felmerülő eszmék surlódása végre is megállapodott köztudatot fog teremteni az e téren való teendők felől.

Azt senki sem fogja tagadhatni, hogy Magyarországra nézve életkérdés a mezőgazdasági válság minél gyorsabb leküzdése, mert hisz agrikulturnál állam vagyunk, melynek fontartó elemét éppen a mezőgazdasággal foglalkozó néposztály képezi. Ez irányban már azt is határozott nyereségnek kell tekintenünk, hogy most már minden hivatott tényező elismeri a válságos állapot létezését, mert ennek okvetlenül maga után kell vonnia az orvoslás utáni törekvést.

Hogy azonban valamely bajnak helyes orvosságát alkalmazhassuk mindenekelőtt szükséges a baj kútforrását ismernünk; lássuk tehát, mi idézte elő nálunk a mezőgazdaság válságos állapotát?

Ennek a kérdésnek boncolása közben nem zárkozhatunk el amaz igazság elől, hogy nagy része van mezőgazdaságunk hanyatlásában annak a szerencsétlen közgazdasági politikának, mely hazánkat, ezt a par excellence földművelő országot egy kalap alá fogta az iparúzó Ausztriával. Ausztria ipara a művelt nyugati államok iparával versenyezni nem tudván, természetesen a Keleten keres piacokat, hogy azonban ezt sikerrel tehesse, a csaknem kizárólag földműveléssel foglalkozó keleti államok nyereségének kénytelen kedvezményeket adni, azoknak behozatalát a birodalmi vámterületre megkönnyíteni. Viszont a magyar mezőgazdaság termékeinek természetes piaca a nyugati iparos államokban keresendők, de mivel azok iparcikkeinek behozatalát hozzánk az osztrák ipart védő magas vámtételek akadályozzák, ők hasonló módon nehezítik meg a nyereségük kivételétőlünk.

Míg tehát a közös vámterület politikája, melyben mindig az osztrák érdekek domináltak, egyrészt Oroszország és a Balkán államok nyereségét ránk szabadítja, addig a mi termékeink elől elzárja a természetes levezető csatornákat, a mi okvetlenül maga után vonja az árak oly fokú hanyatlását, mely a mezőgazdaságra nehezedő terhek mellett a gazdaközönséget válságba sodorja.

Hogy ez az állításunk nem légből kapott, hanem teljesen megfelel a rideg valóságnak, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy addig, míg Oroszországgal és Romániával folyt az u. n. vámháború, a magyar buzának jó kelete és magas árai voltak, pedig hát Amerika és Ausztrália akkor sem termelt kevesebbet; csak a mióta az orosz és román vámszerződések csaknem díjtalanul nyitották meg a sorompókat az ottani gabonának, állott be nálunk a válságot előidéző arhanyatlás.

Az uralkodó politikán azonban — sajnos — egyelőre legalább nem változtathatunk, másfelé kell tehát körül tekintenünk, hogy gazdáink tönkremenetelét addig is megakadályozzuk, míg megjő a kedvező alkalom közgazdasági politikánkat a magunk érdekeinek megfelelőleg berendezhetni.

E végre igen helyes és életrevaló eszmékkel szolgált a folyó évben megtartott III-ik gazdasági kongresszus s hiszünk, hogy a magyar kormány dacára annak, hogy ezen a kongresszuson távollétével tündökölt, nem fog elzárkózni ez eszmék megvalósításának előmozdításától, bár a gazdáknak is be kell látniok, hogy e tekintetben, csak a saját erejükre támaszkodhatnak s az államtól legfőlegbe csak azt igényelhetik, hogy az működésük útjába mesterséges akadályokat ne gördítsen.

Kijelentette a gazdakongresszus, hogy éppen a gabonafélék árainak nyomott volta mellett a hozamnak belterjesebb gazdálkodás útján való fokozása egymagában nem fogná a létező bajokat elenyésztetni, mert a szemes eleségnek még tömegesebb termelése csak még inkább lenyomná az árakat. Szükséges, hogy mezőgazdasági ipar

teremtessék hazánkban, mely a nyereségterményeket továbbí ipari feldolgozásra alkalmas felkészítményekké alakítsa át; szükséges továbbá, hogy a kizárólagos szemtermelés megszorításával az ugynevezett kereskedelmi növények termelésére nagyobb gond fordítassék.

Mindezek keresztülvitelére legalkalmasabb eszközül a mezőgazdasági szövetkezetek szolgálhatnának, a melyek útján maguk a termelők létesíthetnék saját terményeiket feldolgozó kender és lenkésítő, maláta, nyerscukor, sajt, szesz és keményítő gyárakat. Az ily mezőgazdasági ipartelemek, a melyektől éppen azok szövetkezeti jellege fogná a termelők rovására spekuláló törekvést távol tartani, a mezőgazdaság és állattenyésztés nyereségterményeinek biztos és állandó kelendőséget s ezen fölül még az első feldolgozásból eredő nem csekély hasznot is biztosítana.

És ezen a téren vár nagy feladat a kormányra, mert a szövetkezetekkel eddig gazdáink csak keserves tapasztalatokat szereztek, lévén a szövetkezetek teljesen kiszolgáltatva egyes szélhámos spekulánsoknak. A szövetkezeti ügy törvényhozási rendezésére tehát már égető szükség van s a kormány ezzel már évek óta foglalkozik is, a törvényjavaslat is készen van már régen, de további lépés megfoghatatlan módon nem történik, mert nálunk csak az a szokás, hogy a miniszteriumok kodifikátorai halomszámra gyártsák a javaslatokat, melyekkel a kormány a jó szándékot bizonyíthassa, azok életbeléptetésére azonban nem igen gondolnak.

*** „A magyar szent korona tulajdona.“**
 Értesülésünk szerint a király Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy a budai kir. várpalota és tartozékai az új telekkönyvi betétek szerkesztése alkalmával a „magyar szent korona“ tulajdonául telekkönyveztesse. Őszinte örömmel vesszük tudomást erről a királyi elhatározásról, annyival inkább, mert a királyi várpalota eddig a k. k. Hof-Aerar tulajdonául volt telekkönyvezve.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A szép Apáthy.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Az apáti kastély ablakai egy szép nyári reggelen kinyíltak: Borotvált képu inasok és jó kondícióban levő paraszt lányok egész nap mást sem tettek, mint a körülbelül két éves port mosogatták a zöld redőnyökről.

Kolerikus levegő párolgott ki a termekből Hisz azóta sem lettek szellőztetve, mióta az öreg urat eltemették.

Mikor a temetésről visszajött a gyászoló rokonság, a fiatal özvegy magához vette a kastély kulcsait, kocsira ült — elutazott, senki sem tudta hova.

Szép, nagyon szép menyecske volt Apáthy, azután meg jól ment férjhez, könnyen uraskodhattak, boldogan élhettek — hisz volt miből. Az öreg ur — így hívták mindenütt Apáthy urat — még halála előtt egy évvel agglégény volt; nem akart semmi módon sem megházasodni, de aztán csak mégis eltalálta kemény szívét Amor hegyes nyila.

Hányszor biztatták annak előtte, mikor szánja már reá magát, hogy asszonyt hozna a házhoz?

— Sohasem kedves öcsém — szokta a szomszéd fiatal Breznaynak mondani — mert ha én megházasodom, egy év alatt elvisz az ördög. Milyen igaza volt az öreg urnak!

* * *

Borongós őszi este volt. Nehéz, sejtelmes felhőriasok tették félelmes sötétté az eget, néha néha egyet viámított. Csunya zivatar volt készülöben.

Apáthy Domonkos, az apáti uradalm kizárólagos tulajdonosa, mintegy 50 éves öreg ur, a rossz idő dacára befogatott.

Türelmetlenül járkált fel alá szobájában, minden második lépésnél meg meg nyomogatta szelelni nem akaró szivarját, majd teljesen felkészülve a kastély udvarába tért.

— János siess avval a kocsival! mielőtt a zivatar bekövetkeznék, nekünk Breznán kell lennünk!

— Igen ám nagyságos uram — igyekszik a vén kocsis gazdáját megnyugtatni — régen készen lennék már, ha a lovak nem ficákolnának. Ugy látszik érzik a csunya időt. — Talán el se mennék.

— Mit, már megint okoskodol! Azt hiszed, mert olyan régi cseléd vagy nálam, maholnap te szabsz parancsokat nekem! Egy, kettő, — menjünk! Mit volt mást tenni, az öreg János hamar készen volt, s oda állt a sárga bricskával.

Órült hajtással vágatott a két tüzes paripa Brezna felé, s mikor a kastély udvarában megálltak, sűrű, nagy cseppekben megeredt az eső. Esett aztán szakadatlanul két nap és két éjjel.

Mikor Apáthy Domonkos belépett a Breznayak ősi termébe, már együtt volt a rendes szombati társaság. Kölsönös üdvözlés, s a megelégedés kifejezésével fogadták az öreg urat, hogy a fenyegető időjárás dacára is, megjelent körükben.

— Kérlek csak Domonkos, — szól a házigazda — van ám itt valaki, kit te nem ismersz, gyere csak bemutatlak ő nagyságának. Tudod olyan kis nett falusi lányka, tudod olyan . . .

— Bezelj már na! mert mindjárt türelmetlen leszek!

— No hát olyan „zum küssen!“

— Már megint németül pövedálsz, látszik öcsém,

hogy német volt a nagyapád. (Pedig ősi magyar eredetű volt, csak hogy német városban tanult.)

De többet nem szólhattak, ott álltak az isteni Barlay Eszter előtt, ki lesütött szemmel beszélgetett egy barna képu dzsentrivel.

Apáthy Domonkos arcát elfutotta a vér, kezét fogott a szép Eszterrel és sokáig, majd egy óráig beszélgetett vele. Isten tudja miről beszélhettek, elég az hozzá az öreg veszettül udvarolgotott a dalmándi bérlő lányának.

Ezután minden szombati napon találkoztak az „öreg ur“ és a szép Eszter.

Folyt is a mende-monda. Egyesek egész bizonyosra vették, hogy a gazdag Apáthy elveszi a kis dalmándi bérlő lányát, voltak azonban olyanok is a kombinálók között (a kombinálók legnagyobb részt vénasszonyok voltak), kik e szerintük messzianciót lehetetlenségnek találtak.

A boroszlai erdei majális után, hol az öreg s Eszter ismét többször össze kerültek, az eddig hinni nem akaró vénasszonyok is a hívők táborába álltak, s kimondották határozatilag, miszerint a házasságnak meg kell történnie.

Ugy is lett. A következő szombati napon a breznai „szombat társaság“ Apáthyra tette át gyűlését — eljegyzést ültek. Apáthy Domonkos az apáti birtokok kizárólagos tulajdonosa eljegyezte a dalmándi bérlő gereski Barlay Mátyás egyetlen leányát, Esztert.

* * *

Komor téli este volt. Jeges, fagyasztó felhők kovályogtak az égen, majd lassan a hó kezdett esni.

Az apáti kastély mint egy kísértet állt a néma éjszakában, melynek csendjét csak néha zavarta meg egy-egy fájdalmas kutya-vonítás.

Hírek.

Pécs, 1895. augusztus hó 7.

— **(A felső baranyai ev. ref. egyház közgyűlése.)** Szilágyi Dezsd képviselőházi elnök és a felső baranyai ev. ref. egyházmegye főgondnoka f. hó 6-án reggel Harkányra érkezett, hogy a gyűlésnek elnöki tisztét átvegye. Mint tudósítónk írja, harkányi időzése alkalmával élénk ovációkban részesült a gyűlésre összegyűlt lelkészek és ott időző notabilitások részéről. Több kisebb egyházi ügy letárgyalása után, este közös bankettra jöttek össze, mely alkalommal Visy Pál siklósi járásbíró köszöntötte fel Szilágyit, mint a liberális eszmék rendithetetlen bajnokát.

— **(Meghívó.)** A „Pécsi Jótékony Nőegylet“ f. évi augusztus hó 14-én esti fél 9 órakor, a népkönyha javára, egyleti és kerthelyiségeiben Farkas Sándor népzenekarának közreműködése mellett zárt körű táncestélyt rendez, melyre a n. é. közönség tisztelettel meghívatik. Ételekről s italokról Nick A. K. kereskedő és Oroszy S. cukrász gondoskodik. Beléptijegy 1 korona. Felülfizetések a jótékony cél iránti tekintetből köszönettel fogadhatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Belépti jegyek válthatók este a pénztárnál.

— **(Találkozás 20 év múlva.)** F. hó 10-én érdekes gyűlékezés lesz városunkban, nevezetesen azon volt iskolatársak, kik ezelőtt husz esztendővel végezték a pécsi főreáliskolát, együtt ünneplik meg a viszontlátás örömeit. Nevezett napon 11 órakor a szent Ferenciek templomába vonulnak, majd a főreáliskola jelenlegi igazgatójánál tisztelegnek, este 9 órakor pedig bankett lesz a „Vadember“nél. A volt iskolatársak közül meggyekben csak egy tartózkodik: Györgyi Ede körjegyző Egerághon. Közöttük van Mathis Kálmán is, Tolnamegye főszámvevője. Hárman elhaltak, négynek pedig tartózkodási helye ismeretlen. Az ünnepélyről majd részletes tudósítást hozunk.

— **(Amire nem gondol a városi tanács.)** Vannak oly közérdekű intézmények, melyek a város haladásával együtt járnak és így nem lenne szükséges, hogy ismételtlen azok behozatalát sürgessük. Jelen sorainkban is arra a visszas közülményre hívjuk fel a városi tanács figyelmét, hogy a város élénkebb helyein és sétaterén hiányoznak még azon berendezések, melyek minden nagyobb város terein feltalálhatók és közbiztonság és közegészségügy érdekében kívánatosak. Egyelőre legalább a sétaterén kellene ily házikót felépíteni.

— **(Cukorgyárak veszteségei.)** Mióta a magyar cukoripar fennáll, még ilyen rossz esztendéje nem volt a hazai cukorgyárosoknak. A nagy c e n k i és f e l s ő b ű k k i cukorgyárak, melyek tavaly 60, két év előtt pedig 180 forint osztalékot hoztak részvényenként, az idén több mint 200.000 forintot fizettek reá az üzemre s így a részvényesek egy krajcár osztalékot sem kapnak. Ezen adatok azért bírnak nagyobb jelentőséggel, mert belőlük következtetni lehet Sopronmegye másik három cukorgyárának a helyzetére; ezek ugyanis teljesen azonos feltételek mellett dolgoztak és így veszteségük 300.000 forintra tehető, vagyis Sopronmegye öt cukorgyára a lefolyt üzleti évet fél millió deficitel zárta le, a részvényesek nagy felháborodására. Nem

Mindig hidegebb lett. A megkötött eb nyafogását a rohamosan keletkezett szél sivitása váltotta fel, mely olykor a kastély ríteteteje alá bujva, rémes hangokat hallatott. Igazán ítélet napjához hasonló éj volt ez.

— Brrr! huh! de hideg van — hallik a kastély bejáratánál. Mindig éjjel kell mászkálnom — folytatja ugyanazon hang — talán ideje lenne, ha bevégződne ez a komédia.

— Leg is jobb volna, ha itt aludnék doktor ur; minek is mászkál mindig haza ebben a rettenetes időben.

— Má mondol is valamit Miska, ugy is teszek. E párbeszéd az apáti család régi inasa, s az öreg falusi doktor közt folyt. kit már harmadszor hívnak el az éj folyamán az öreg Apáthyhoz.

Apáthy Domonkos az alig egy éves házas, boldog férj, halott halványan fekszik alacsony ágyán. Szemei kint ülnek egészen helyőkből s valakit keresni látszanak; pedig akit keres, az ott ül lábainál és — sir, keservesen.

A szépségéről híres Esztert, Domonkos ur fiatal nejét, a mindenkitől elkényeztetett, bálványozott istennőt korán szomorúság érte.

Halk kopogás hallatja az ajtón s belép a kis morózus doktor. Alacsony, sunyi képű kis ember, ki százszor többet gondol, mint a mennyit beszél.

Ránéz a szótlannul fekvő, hatalmas testű emberre, megtapogatja ütérét s bizonytalanul rázni kezdi tüskés fejét.

— Nem jó vége lesz ennek nagyságos aszszonyom! Méltóztatnék egy szóra a benyillóba jönni.

Apáthy né rosszat sejtve, zokogva követte a doktort.

kevesebé kedvezőtlenek a viszonyok a többi hazai cukorgyáraknál. Valamennyinek üzleti kimutatása deficitel zárodik s az oroszokai (Hontmegye) cukorgyár pedig, mely Scheller lovag és a hatvani Deutchok tulajdonát képezi és jelenleg a monarchia legtöbb nyers cukrát képes produkálni, nem kevesebb mint 200.000 forintot fizet reá, fennállásának első esztendejében.

— **(Villámcsapás.)** Rettenő égi háboru látogatta meg f. hó 4-én Baranya-Kassa község egész határát. A mezőkön dolgozó lakosság sietve menekült haza, mert vészteljes felhők tornyosultak a láthatáron. A füllesztő meleget pusztító orkán váltotta fel, majd folytonos villámlás és dörgés közepette egész felhőszakadás indult meg. A villám három helyen leütött, legtöbb kárt okozva Milder György és örökösének, amennyiben a falu határán fekvő présházukat porrá égette. A kár 1500 frtra rug, miből 1000 forint megtérül, mint a mely összegre az épület az Adria biztosító társaságnál biztosítva volt.

— **(Az aggastyán szerelme.)** Az egész városnak ismeretes alakját képezi az az öreg ur, kőről azt beszéli a fáma, hogy szerelemre gyulladt egyik helybeli iparos 17 éves, viruló szépségű leánya iránt. Az ifju varróleány rendes szokásához képest minden nap végigmegy néhányszor a felső sétaterén s itt látta meg először és szeretett belé az aggastyán. Kinek vallait már legalább 60 esztendő nyomja. Többször megszövitotta a meglepett leánykát s vallo másaival sértegette, mire ez szüleire fordult s védelmüket kérte ki a keblemellen udvarló ellenében. Mikor ma délelben is megieste késő szerelmének tárgyát s rendes ömlengéseivel halmozta el, a leány jelen levő atyja felelősségre vonta oktalan magaviseletéért. Feljelentéssel fenyegetvén őt. A vén Adonisz meg szégyenülve távozott s a fiatal leány nyugodtan mehet rendes napi foglalkozása után, mert a kapott lecke, legalább egyelőre kijózanította az ifjuság nem ifju kedvelőjét.

— **(Haza felé!)** Habár a kánikula még korán se ért véget, sőt éppen az augusztus hónap szokott lenni a leghőségesebb, mégis most már lassanként megtellenek az irodák, hivatalhelyiségek s a társas összejövetelekre szánt termek egyaránt. Mikor a meleg még tűrhető, sőt itthon is kellemes napok júniusban és júliusban beállottak, sietett minden boldog halandó szabadságot venni és eltávozni Steyerország, a Tatra, Erdély hűs tájai, vagy legalább is a hullámzó Balaton kecségetető partjai felé. Az itthon maradni kényszerült „boldogtalanok“ irigykedve néztek a távozók után. . . . A korán megkezdett szabadság azonban — korán le is járt; s ma már kezdenek megüdülni, napsütötte, vagy a kura folytán megvonódott ábrázatokkal hazaszállingózni az eltávozottak, kiknek „boldogsága“ lejárt. Akik pedig a hőségben itthon húzták az ígát, „boldog mosolylyal“ fogadják az érkezőket: „Tessék jó uraim, tessék! várja Önöket a — taposó malom“. . . . Hogy még a káröröm is boldogítja az embert egy egy pillanatra! . . .

— **(Kőműves mint csodadoktor.)** Büdösfa, baranyavármegyei községben. — mint a punknak írják, — egy Gyula nevű kőműves él ki megunva mesterségét, felcsapott csodadoktornak. Mikor meg a mesterségét folytatta, meggyógyított néhány torokfájós embert oly módon, hogy késével

Ezalatt kint a vihar tetőpontját érte. A kastélyt övező fenyőfák egy láthatatlan intésre a földig hajoltak, majd villámgyorsan csapódtak az épület falához. Siralmas időjárás.

A szél sivitását halk moraj váltja fel, amint egy nagyobb hőmennyiséget tova seper a zivatar, a midőn vérfagyasztó sikoltás vágja kettő a háborgó természet borzasztó zenéjét.

Mi volt az? Honnan jött?

Ablak nyílik az emeleti lakásból. Egy fehér alak jelenik meg a négyyszegletű világosságban. — egy újabb sikoltás, s a hófehér alak — hátra esik. Ez Apáthy né volt!

Néhány perc múlva egy nagy kendőbe burkolt alak hagyja el a kastélyt, halkán mormogva: „Na! vége van a komédiának!“

Apáthy Domonkos meghalt. Megjósolta ő azt Breznaynak annak idején.

* * * Két év mult el ezután, mikor egy szép napon levelet irt özv. Apáthy né, hogy takarítsanak a kastélyban, mert férje óhajtja látni az apáti uradalmat. (?)

Nem telt el három nap a levél megírása után, mikor is az öreg ispán sürgőnyt kap, küldjön kocsit az állomásra.

Biz a szép Apáthy né férjhez ment másodsor is. Addig mutogatta magát, addig beszélgetett estélyeiről Bécsben, míg végre egy csinos huszár kapitány a hálójába került.

Csinos ember volt Bölley Gábor — azután meg jól nősült, könnyen uraskodhatott — hisz volt miből: Megszerezték azt az Apáthyak.

Molnar József.

belenyult a betegnek torkába s az ott levő hólyagokat kifakasztotta. Ezen a réven jó hire támadt a környéken s a kőműves ezt felhasználva, most már bármintemű betegség meggyógyítására vállalkozik, persze jó honorárium fejében, mert az elkészítendő orvosságért 5—10 frtot is előre kikér. Ilyenkor aztán eltűnik s gyakran egy-két hétig is várat magára, egész addig, míg a pénz betart. A kőművescsodadoktor vakmerően, nyíltan folytatja mesterségét, mert nem akad, a ki kérdőre vonja.

— **(Éjjeli csendháborgatók.)** Ezek a romantikus holdvilágos esték igazán veszélyesek a fiatalságra nézve: vonzza őket az utcára, terekre, mint a föld a csillagokat. De ki is tudna ily szép nyári estéken aludni? Majd itt, majd ott bujik elő az egyik utcából egy 8—10 fiatalemberből álló csoport. Eleinte hangosan beszélgetnek, azután énekelni, majd bömbölni kezdenek, mint egy siux-idián csapat. Az elmúlt éjjel is a sétatér felől egy ilyen kompánia közeledett a Széchenyi-tér felé, meglehetősen jókedvben. Mig a téren áthaladtak csak úgy, a hogy viselték magukat, de mikor a Central kávéházhoz értek, éktelen éneklést, ordítást hallattak, a mi a környékbelieket teljesen felzavarta édes álmukból. A sarki rendőr csakhamar segítséget véve maga mellé utánuk vágatott, s felszólította őket, hogy kövessék rögtön a városházára, de a jói nevelt urak egy szó nélkül zsebbe nyultak, névjegyet adtak át, s nyugodtan tovább mentek. Alighanem drága multság lesz a tegnapi esti ordítózásuk.

— **(Kitett gyermek.)** Fájdalmas sirás hallatszott tegnap 10 óra tájban a Szigeti országút egyik kapuja alól. Eleinte fel sem tűnt a járókelőknek, de később mégis figyelmessé tette a keserves gyermek-sírás egy átellenben lakó iparos nejét. Átment a helyre, honnan a sirás hallatszott, s uram fia, egy alig egy hetes pólyás gyermeket talált a kapu sarkába téve. Mit volt mit tenni, a szegény asszony bevitte magához az esti levegőtől átfázott gyermeket s ma reggel illetékes helyen jelentést tett. Mint értesülünk, a rendőrség nyomon van, s a lelketlen anya megkapja megérdemelt méltó büntetését.

— **(Éjjeli pillangók.)** Megirtuk már egy ízben, hogy roppant nagy azon hölgyek száma, kik hol egyesével, hol parosával letjenek késő éjjel a sima aszfalton, s illetlen magaviseletökkel megmételeyezik a jó erkölcsöt. Nem hangzott el épen hiába felszólamlásunk, de az orvoslás folytatást is kíván. Ajánlatos volna, ha a rendőrség egy újabb razzia alkalmával elfogdosná ezen ártalmas pillangókat.

— **(A nyitrai árpavásár.)** A nyitramegyei gazdasági egyesület közrebocsátja a szept. 2-án Nyitran rendezendő árpavásár-szabályzatot, melyet kívánatra minden érdeklődőnek szívesen megküld.

— **(Bepanaszolt jegyző.)** Radó Jakab h. hetényi boltos azért panaszkolt be Beierlein János ottani jegyzőt, mert ez őt anarchistának tartva a közigazgatási hatóságoknál följelentette. A megejtett közigazgatási, illetve bírósági vizsgálatok alapján a kir. ítélőtábla a h. hetényi jegyzőt fölmentette a hamis vád büntetése alól, vagyis Radót panaszával elutasította.

— **(Érdekes karaván)** járta be ma a város utcáit. Egy vállalkozó talián az impresszário, a ki valami kordé tetején számos tagu familiát produkáltatott különféle majmoskodásokban. A sok utca-gyerek által kísért menetet egy óriási példány kétpupu teve nyitotta meg, a melyet egy folyton doboló keleti származású szakállas férfi vezetett. Persze tányéroztak utcahosszat, és a mint láttuk, elég bőségesen hullott a baksis az élelmes talián kalapjába.

— **(A bordeauxi borkiállítás.)** Mint francia lapokban is utólagosan olvassuk, a bordeauxi borkiállítás sok tekintetben érdekes adatokat nyújtott a bortermelési viszonyok felől. Az ott kimutatott tabellák szerint, az egész világ bortermelése évről-évre nagyobb dimenziókat vesz, de a minőség fokozatosan hanyatlik a mennyiséggel szemben, ha nem is vesszük tekintetbe az ártalmas mű-borok rendkívüli térfoglalását. Az évi termelés jelenleg 130 millió hektolitert tesz ki az egész föld kerekéségén s a bortermelés csak Olasz- és Spanyolországban vett az újabb időben nagyobb lendületet, mi a fokozott kivitel eredménye. Ujabbban Argentína, Chile, Brazília, Mexikó és Ausztrália nagy áldozatokat hoztak a bortermelés érdekében s féltő, hogy az innen várható nagy export óriási visszahatással lesz a bor értékére. A francia gazdasági körök, ugy látszik, nem tartanak ettől, mert a bordeauxi kiállítás hivatalos kommunikéje szerint, ha a francia bortermelők a jelenlegi krízist erélylyel és kitartással átküzdik, ugy fényes sikerkoronázza a jövőben fáradozásukat.

— **(Összeveszték a katona banda miatt.)** Horváth Juli szakácsné egész a mai napig békeségben szolgált Sarlay Ede hivatalnoknál, de mikor ma délelben a katonák hangos zeneszó mellett a ház előtt elvonultak, megfélekedett a félig kirántott csirkéről, az ecetes vizet a mártás helyett a levebe öntötte s rohant ki a kapu elé, hogy az ő drága falubeli Miskáját meglássa, a mint a katona

zene hangjai mellett elmasirozik. Mikor azután az ebédet kellett előtárolni, ecetes levest, korommal égett csirkét és kozmás főzeléket nyújtott csak szakácsnői művészete, miből olyan kölcsönös háboru keletkezett, melyre a békét majd a harmadik fél, a rendőrség fogja diktálni. Szegény Julis, alighanem lefogják a fizetését! De mikor olyan szépen szól a katonazene, hogy tudna annak ellenállni egy szerelmes leányzó szíve, pláne mikor ott masirozik az ő Miskája.

— **(Fa-árverés.)** Holnap délelőtt 10 órakor veszi kezdetét a városi erdőben, a bányatelepi részen a fa-árverés, mely alkalommal a hely színén a mult téli vágású famennyiség részletekben is árverés alá kerül, és a legtöbbet ígérőnek készpénz-fizetés mellett eladatni fog.

— **(A kiállítás plakátjai.)** A belügyminiszter körrendeletben értesítette Pécs város tanácsát, hogy az 1896. évi ezredéves kiállítás összes plakátjait a városi és hivatalos hirdetések módjára saját közgei által ragasztassa ki.

— **(A ki a feleségét visszaköveteli.)** Ifj. Frank János szentlőrinci lakost még a mult évben hűtlenül elhagyta a felesége, született Cséke Borbála és Bodára ment, a hol azóta mai napig egy László Janos nevű emberrel vadházasságban él. A férj panaszsával fordult a szolgabíróshoz, a hol az asszonynak szükség esetén karhatalommal férjéhez leendő visszavételét rendelték el. Az ügy felebezés után az alispánhoz került, a ki férjét ebbeli kereseti jogával elutasította. Így aztán a férj, hogy a maga igazságához, illetve feleségéhez hozzájusson, felebezett a közigazgatási bizottsághoz, mely tegnapi ülésén III-ad fokban olyaténképpen döntött, hogy az asszony nem köteles ugyan férjéhez visszamenni, de Bodáról illetőségi helyére visszatoloncolandó.

— **(Gyümölcsoltovajok.)** Ambach György már régebbi idő óta észlelte, hogy gyümölcsös kertjében ismeretlen tolvajok dézsmálják meg a fák adományait. Többször lesbe állott éjjelenként, de soha sem tudott a gyümölcskedvelő tolvajok nyomára akadni. Tegnapi este is lesbe állott a gyümölcsös kert egyik zugában, kezében golyó helyett sóval töltött tegyverét tartva, hogy jól odaszózzon a hivatlan látogatóknak, alapos leckét adván nekik a jövőre nézve. Az egyik bokorban gyanus suttogást hallott, mire minden rétvázás nélkül a jelzett helyre lépett, honnan erre tájédalmas sikoltások és jajgatások hallatszottak. A következő pillanatban már Ambach uron volt a sor, mert a bokorból egy marciális káplár bujt elő, ki úgy elagyabugyalta a pórul járt kerttulajdonost, hogy hetekig meg fogja emlegetni az esteli kalandot. Hogy kívül suttogott a megszózott káplár, arról hallgat a krónika.

— **(Ázsiai kolera esete.)** A félhivatalos „Nemzet” értesülése szerint, Tisza-Lök községben az ázsiai kolera halálos kimenetelű esete fordult elő. Szabó Gábor napszámos gyanus körülmények között megbetegedett s rövid egy óra leforgása után meghalt. A rögtön megejtett hivatalos orvosi vizsgálat ázsiai kolerát konstatait a halál okául s a kellő dezinficiálás azonnal foganatosított. Az elhalt hányadéka felküldetett Pertik tanár orvosi laboratoriumába, a Komma-bacillusok jelenlétét állapítandó meg. Ez az első hivatalosan kiderített kolera eset, mely jelen évben hazánkban előfordult.

— **(Vásár elhalasztás.)** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Komárommegye területéhez tartozó Kisbér községben a f. évi augusztus hó 15. ére eső vásár, ez évben kivételesen augusztus hó 22. dikén tartassék meg. A kisbéri vásárok híresek látogatottságukról és élénk forgalmukról, azért szükségesnek tartottuk az érdeklődőket ez elhalasztásról érteíteni.

TÁVIRATOK.

— **Kolera a határon.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Przemyslben a helyőrség katonái közt nagyban graszál a kolera és kolerin, naponta átlag 80 megbetegedési eset fordul elő. A rögtönzött kórházakban ez idő szerint 400-an fekszenek. A halálesetek számát a legnagyobb titokban tartják.

— **Ferdinánd ősei fészében.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Ferdinánd bolgár fejedelem felesége Boris herceggel Ebenthalba érkezett, hol Klementina hercegnő várta, a ki a kis Boris herceget a legnagyobb megindultsággal ölelte meg. A napokban varják Ferdinánd fejedelmet.

— **Az özvegy leleplezése.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Sztambulow özvegye legközelebb több fontos okiratot fog közzé tenni, melyek férje állításait igazolják.

— **Perczel Dezső Ischlben.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Perczel Dezső belügyminiszter tegnap Ischlbe érkezett. Ott tartózkodása alatt az anyakönyvvezetői kinevezéseket az államtitkár írja alá.

— **Mit akar a muszka?** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Stoilow a „Kleines Journal” munkatársának kijelentette, hogy Oroszország csak Boris herceg áttérését kívánja; de korántsem áll szándékában orosz hadügyminisztert tolni Bulgária nyakára.

— **Ütközet Macedoniában.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Livianovo mellett tegnap nagyobb ütközet volt, mely alkalommal 175 török katona elesett és a győztesek a felkelők voltak. Chersow hadnagy a felkelők élére állt és az orcsi fogházat bevette.

— **A hercegés vége.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Nopcsa báró, az opera intendánsa, Nikisch karmestert 72.000 ft erejéig perli szerződészegése miatt, azonkívül külön 12.000 frtert, mint felvett előlegért.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági statisztika.

Az összei megejtendő mezőgazdasági statisztikai összeírás sikere érdekében a földmivelésügyi miniszter felhívást intézett az ország gazdaközönségéhez, hogy az összeírás megbízhatóságát veszélyeztető néptani balvéleményeket eloszlassa s az arra hivatott tényezőket az összeíró ügynöki teendőik elvállalására rábírja. Ezt a felhívást következőkben közöljük:

Felhívás Magyarország gazdaközönségéhez.

Az 1895. évi VIII. t. c. a. f. évi november hó 20. és 30-ika közt Magyarország területén általános mezőgazdasági statisztikai összeírást rendelt el. Nemcsak a kormány óhajta volt ez, hanem hazánk gazdaközönségének is évek óta hangoztatott kívánsága.

A tengerentuli nagy gabonatermesztő országok versenye s a termények árának rendkívüli hanyatlása Európaszerte, évről-évre nehezebbé teszi a mezőgazdaság helyzetét. Súlyosan érezzük mi is ezt a válságot s a kormány és a társadalom váltvetett erőfeszítésére van szükség, hogy megállhassunk a mostani viszonyok között s megvethessük a mezőgazdaság újabb virágzásának alapját.

De arra, hogy helyesen tűzzük ki a célt s jól válaszszuk meg az utakat és módokat a helyzet javítására, szükségünk van a hazai viszonyok és állapotok beható, alapos megismerésére, a mit azonban nem érhetünk el másképp, mint egy lelkiismeretes, pontos, részletes statisztikai összeírás segítségével.

Belátta ezt a mezőgazdasági érdekek minden igaz barátja és illetékes képviselője; belátták legkiválóbb gazdáink, belátták a gazdasági egyesületek, belátta a kormány. A törvényhozás pedig áldozatot nem kímélve, pártkülönbség nélkül, ritka egyértelműséggel szavazta meg a nagyterjedelmű adatgyűjtés és feldolgozás költségeit.

Lesz-e haszna az áldozatnak? Lesz-e sikere a fáradozásoknak? Az egyedül a gazdaközönségtől függ! Ha a valóságnak teljesen megfelelő adatokat nyerünk, megvethetjük azt a biztos alapot, melyre nyugodtan építhetünk, de ha a valóságtól eltérő, hamis adatok foynak be, nemcsak a sok költség, munka, fáradozás vesz kárba, hanem a magyar mezőgazdaság felvirágoztatásán fáradozó hatóságok és szakkörök annak a veszélynek is ki lesznek téve, hogy a valótlán adatoktól félrevezettetve, hasznos helyett káros intézkedéseket tesznek.

Az adatok bevillásánál tehát legelső feltétel a teljes őszinteség. A titkolózással gazdaközönségünk csak magának ártana; olyanforma volna ez, mintha a beteg azon igyekeznék, hogy az orvos valahogy el ne találja baját, hanem egészen más betegség ellen gyógyítja.

A tiszta valóságnak bevallásából senkire semmiféle kár vagy hátrány nem háramlik. Felkérem ennél fogva a hazai gazdaközönséget, hogy ha netán itt-ott olyan balvélemények támadnának, hogy ez az összeírás adóztatási célból történik, világosítsák fel a tévelygőket és félrevezetetteket s magyarázzák meg, hogy ezek az adatok kizárólag a mezőgazdaság és a földmivelő nép érdekében gyűjtetnek; adóhivatalok vagy más pénzügyi hatóságok még csak látni sem fogják ezeket; szóval a mezőgazdasági statisztikai összeírás nincs összekötve semmiféle adóztatási céllal.

De felkérem gazdaközönségünket, ügyeljen arra is, nehogy egyesek tréfából vagy hiúságból valljanak be hamis adatokat s az ily kicsinyes, neveléses

emberi garolóságok meghiusítsák a nagy, országos mű sikerét.

A mezőgazdasági statisztikai összeírás az egész nagy gazdaközönség buzgó, tevékeny közreműködése nélkül eredményes nem lehet. Az ország és saját érdekük egyaránt kívánja, hogy tegyenek meg minden lehető a munkálat érdekében. Minden gazdálkodó már jó előre tekintsen körül figyelmesen gazdaságában, jegyezgesse fel, hogy mennyi földön gazdálkodik, mennyi és milyen gazdasági eszköz, házi állata stb. van, hogy annak idején egész pontosan jelenthesse be az adatokat az összeíró ügynököknek.

Az egész összeírás munkálatban legfontosabb személy az összeíró ügynök. Kívánatos, hogy erre az igen fontos állásra a legintelligensebb gazdák, birtokosok válasszandjanak. Nem alásza meg magát senki, legyen bármily nagy ur, vagy előkelő személyiség. Sőt dicsőséget szerez vele, mert polgári kötelességet híven teljesíteni s osztályérdeket tisztos munkával szolgálni: csak emelhet mindenkit a közszeesülésben. Ne engedjék gazdáink, hogy összeíró ügynökökkel olyanok alkalmaztassanak, kik a földmiveléshez csak alig értenek, vagy ha értenek is, nincsenek közvetlenül összeforva a mezőgazdaság érdekével. Az öntevékenységre a legszebb alkalom kínálkozik, mutassák meg gazdáink, hogy abban a nagy és fontos társadalmi osztályban, melyet ők képviselnek, van elég közszellem, van elég értelemiség, van elég buzgóság s mikor saját javuk, boldogulásuk forog szóban, nem állnak félre összedugott kézzel.

A magyar gazdaközönségnek nemcsak hazafiságára, hanem saját jól felfogott érdekére hivatkozom s gazdáinkat a legelsőből a legutolsóig teljes bizalommal kérem fel, hogy a mezőgazdasági statisztikai összeírás nagy munkáját minden kitelhető módon támogatni és előmozdítani sziveskedjenek. Budapest, 1895. július hó 19-én. Gr. Festetics Andor, s. k. földmivelésügyi m. kir. miniszter.

Művészet, irodalom.

„Az Új Idők” a magyar szépirodalmi képes heti lapok sorában rövid főállása dacára már is első helyre küzdötte föl magát. Köszönheti ezt első sorban azon előszeretettel, melylyel a legkiválóbb magyar írók neki szentelik java munkájukat aztán pedig azon művészi tökélynek, melylyel illusztrációi készülnek. A ma megjelent 32. számban vannak elbeszélések Mikszáth Kálmántól, Herceg Ferenctől, Bródy Sándortól és Munkácsy Kálmántól, azonkívül számos érdekes cikk és aktuális apróság, az utóbbiak többnyire illusztrálva. A kiadóhivatal (Andrássy ut 10. sz.) kivangtra bárkinek ingyen küld mutatvány-számot.

„Röptében a Nagyvilág körül.” Most kaptuk meg ez oly hamar népszerűséget nyert dísműből a hetedik füzetet a következő 16 fényképpel: A diadalkapu Párisban. — Kenilworth kastély, Angolország. — Melrose kolostor, Skóthon. — Koblenz, a Rajna mellett. — Csatatárlat Versaillesben. — Színház és a Schiller tér Berlinben. — A Marina, Capri. — Lissabon, Portugália. — A Luknow kapu, India. — Nazareth, Palestina. — Isola Bella, Lago Maggiore, Olaszország. — Theba romjai, Egyptom. — Montréal és Mounk Royal, Canada. — Az Usp-lata-szoros az Andesekben, Dél-Amerika. — Nemzeti kongresszus háza Santiagóban, Chile. — Pillantás a Yosemite-völgybe az „Art. Point” ről, Kalifornia. — Így ez a füzet is úgy változatosság, mint művészi kivétel tekintetében, méltó versenyháza az előbbieknak, melyekről a legelőkelőbb szakkörök és tekintélyek a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak. Minden füzet 16 fényképet tartalmaz a vidékre való küldéssel együtt nem kerül többbe 35 krnál. Az egész mű (16 füzet) előfizetési ára 5 frt 60 kr. Az előfizetési pénzek az Egyetértés kiadóhivatalába Budapestre küldendők.

A budapesti áru- és értéktöze hivatalos árjegyzése.

— Augusztus 7-én. —

Buza kőszaru	6.9	Magy. nyeresémsorsj.	158.—
„ tavaszra	7.03	Tiszaszabályozási köts.	146.25
„ őzre	6.63	Oszt. papírjárdék	100.5
Rizs	5.0	„ „ „	123.50
Árpa	6.20	„ „ „	101.—
Kukoricza	6.05	1864-iki sorsjegy	195.50
Zab	6.20	Magy. vörös ker. sorsj.	10.50
Kárp. repce	8.25	Osztrák „	18.2
Magy. aranyjárdék	123.25	Olasz „	12.50
„ koronajárdék	99.50	Bazilika-sorsjegy	7.50
Regáló-kötvény	101.—	Jósziv-sorsjegy	2.90

VASUTI MENETREND.

PÉCSRE ÉRKEZIK.

Budapestről	1804. sz. szem. von. reggel	5 ó. 15 p.
B.-Bródból	1807. sz. szem. von. reggel	8 ó. 01 p.
Új-Dombóváról	1842. sz. vegy. von. reggel	8 ó. 23 p.
Becsből	6302. sz. szem. von. d. e.	9 ó. 39 p.
B.-Bródból	1806. sz. szem. von. d. e.	11 ó. 18 p.
Budapestről	1806. sz. szem. von. d. u.	4 ó. 08 p.
Vinkovozáról	6301. sz. szem. von. d. u.	5 ó. 50 p.
Budapestről	1802. sz. gyors. von. este	7 ó. 44 p.
Becsből	6312. sz. vegy. von. este	8 ó. p.
B.-Bródból	1808. sz. szem. von. éjjel	11 ó. 02 p.

PÉCSRŐL INDUL:

B.-Bród felé	1804. sz. szem. von. reggel	5 óra 35 p.
Budapest	1-01. sz. gyors. von. reggel	8 óra 24 p.
Bécs	6311. sz. vegy. von. reggel	8 óra 29 p.
Vinkovoze	6302. sz. szem. von. reggel	9 óra 49 p.
Budapest	1805. sz. szem. von. d. e.	11 óra 34 p.
Új-Dombóvár	1853. sz. vegy. von. d. u.	2 óra 44 p.
B.-Bród	1806. sz. szem. von. d. u.	4 óra 20 p.
Bécs	6301. sz. szem. von. este	6 óra 32 p.
B.-Bród	1808. sz. szem. von. este	8 óra 18 p.
Budapest	1803. sz. szem. von. éjjel	11 óra 30 p.

F. évi május hó 1-től a B. Bródból jövő 1807. számú és B. Bródba menő 1808. számú személyvonatoknak Mohács felé csatlakozásuk van.

Videki hátralékosainkat tisztelettel kérjük sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

Laptalajdonos
SZAUTTER GUSZTÁV

Felelős szerkesztő
PLEININGER FERENC

TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Hirdetések jutányosáron vétetnek föl kiadóhivatalunkban.

A társulat csak rövid ideig fog Pécsen tartózkodni.

Olaszországi nagy sport-circus

Igazgató: **CORRADINI FERENCZ** Turinból.
Pécsen felállítva a buza-téren.
Ma csütörtökön, 1895. augusztus 8-án
nagy

női-előadás

a női művészet legjobb számaiból összeállított műsorral, egybekötve

nagy fogadással
a léghajó-ló produkciói utánzására.

Az előnyösen ismert helybeli kötélygyártó **Vinkler Ignác** ur fogadott egy idevaló urral 100 koronában, hogy ő a léghajó-ló produkciót ép úgy előadja, mint **Corradini** igazgató ur. **Vinkler** ur ma este fogja a fogadási produkciót bemutatni.

Záradékol:

A rablók.

Jelenetek **Rózsa Sándor** életéből.

Nagy tört. látványos némajáték. Előadja 50 férfi és nő.

A szünetek alatt a legkitűnőbb magyar bohócok és a két „**Dummer August**” produkcióival lesznek kitöltve.

Helyárak: Zártszék (számozott hely) 1 frt — I. hely 70 kr., — II. hely 40 kr., — Karzat 20 kr. — Tíz éven aluli gyermekek és katonák örmestertől lefelé: Zártszék 60 kr. I. hely 40 kr. II. hely 25 kr. Karzat 15 kr.

Saját 15 emberből álló zenekar.

Nagyérdemű közönség! Pécs város és vidéke n. é. közönségének a művészet iránti pártolását is merte, minél számosabb látogatásért esedezik teljes tisztelettel

Thaler Ede,
titkár.

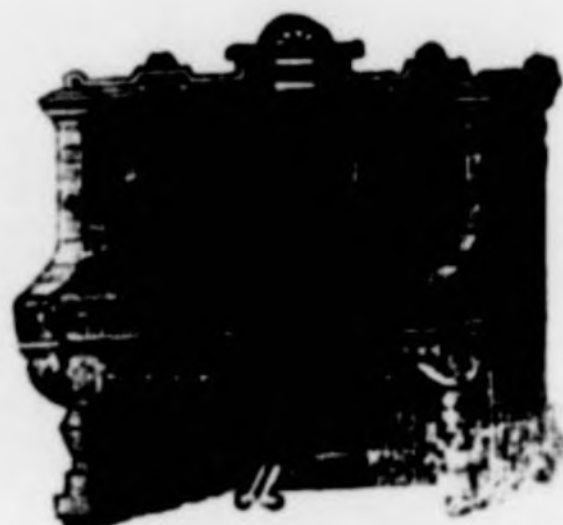
Corradini Ferencz,
igazgató.

ZONGORA RAKTÁR

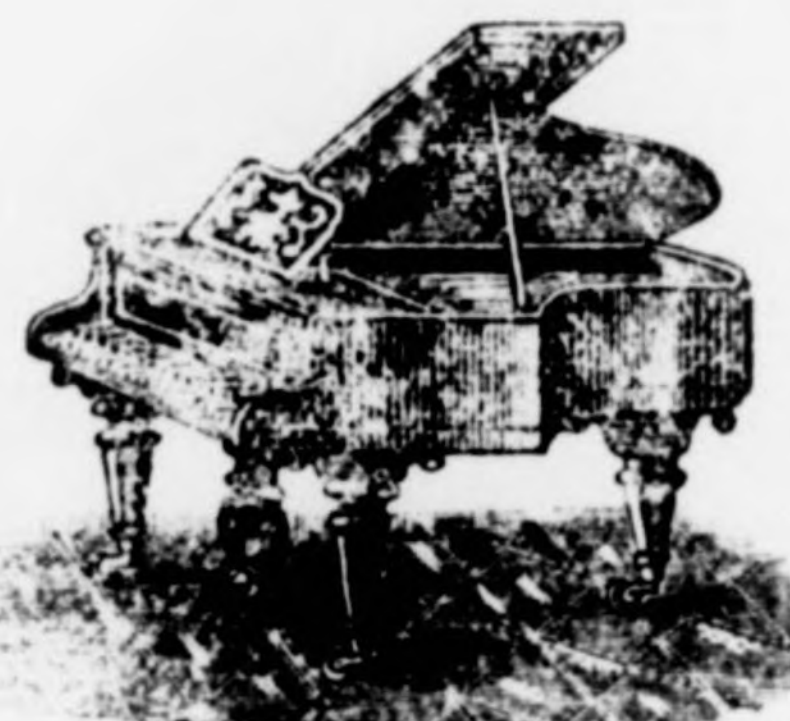

XXXXXXXXXX

és

kölcsönző
INTÉZET

XXXXXXXXXX

THIERFELDER A. BÉCS

VIII. Burggasse 71.

Legnagyobb raktár zongora és harmóniákban.
Eladás készpénzfizetés és részletfizetésre.

Olcsó kölcsön díjak.

Bécs és a vidék részére

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. t. közönségnek tudomására adni, hogy

könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatvány-
raktár és papirkereskedésemmel

Pécsen, Mária- és megye-utcza sarkán

(a királyi-táblai épület átellenében) levő saját házamba költöztem át. Tisztelettel

TAIZS JÓZSEF.